ARQUIVO DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE PONTEVEDRA

MEMORIA ANUAL

Ano 2022

Índice:

1.- PRESENTACIÓN. 2
2.- O ARQUIVO PROVINCIAL. 3
2.1.- O ARQUIVO PROVINCIAL. AS INSTALACIÓNS. 6
2.2.- OS FONDOS DOCUMENTAIS DO ARQUIVO. 7
3.- INGRESOS – TRANSFERENCIAS. 13
3.1.- INGRESOS ORDINARIOS. 13
3.2.- INGRESOS EXTRAORDINARIOS 13
3.3. INGRESOS E VOLUME TOTAL. 14
4.- SERVIZO DE CONSULTA. 16
4.1.- Servizos internos. 16
4.2.- Servizos externos 16
5.- OUTRAS TAREFAS E ACTIVIDADES. 17

1.- PRESENTACIÓN.

En Galicia, a primeira Deputación constitúese o 19 de marzo de 1813, presidida polo marqués de Campo Sagrado, contando cun vicepresidente e sete vogais representando as sete cidades capitais das antigas provincias.

O nacemento da provincia como entidade local con vida propia data da Constitución de Cádiz, aprobada no ano 1812, que estableceu por vez primeira no seu artigo 325 unhas institucións, as deputacións provinciais, concibidas como órgano reitor de cada unha delas, presididas polo xefe superior e con funcións básicas de control e vixilancia da administración dos lugares que integran aquela.

Haberá que esperar até o decreto das Cortes de 27 de xaneiro de 1822 para que se plasme unha nova división provincial que divide a Galicia nas catro provincias actuais, con pequenas variacións, asignándose a capitalidade da provincia actual á Vigo, onde se constituirá a Deputación Provincial o 24 de maio de 1822, chegando a funcionar algo máis dun ano, data na que volven ser suprimidas pola restitución do rei Fernando VII.

Co decreto de 30 de novembro de 1833, inspirado por Javier de Burgos, iníciase o proceso definitivo que culmina coa restitución das catro provincias galegas actuais e a constitución das Deputacións actuais, sendo o 12 de febreiro de 1836 cando se constitúe definitivamente a de Pontevedra, logo de certas disputas coa cidade de Vigo, reticente a perder a capitalidade.

Desde o ano 1836 até hoxe, a Deputación vén desempeñando con total continuidade un amplo abano de funcións e actividades, que foron variando de acordo coa lexislación aplicable en cada momento. Inicialmente, a Constitución de Cádiz asígnalle as funcións de aprobar os repartimentos das contribucións dos pobos da provincia, velar polo axeitado investimento dos fondos públicos, coidar o establecemento dos concellos, propoñerlle arbitrios ó Goberno, promover a educación, a agricultura e a industria, formar o censo e a estatística provincial, coidar dos centros benéficos e dar conta das infraccións que xurdan na provincia.

A lexislación actual asígnalle as competencias propias de coordinar os servizos municipais entre si para garantir a súa prestación adecuada; a asistencia xurídica, económica e técnica ós concellos; a prestación de servizos públicos de carácter supra-municipal e, en xeral, o fomento dos intereses particulares da provincia.

Este cúmulo de xeneralidades que se vén mantendo en toda a lexislación local provocou unha serie de actuacións moi diversificadas, das que quedarán moitos testemuños documentais e que se reflicten no cadro de clasificación do fondo documental desta institución.

As modificacións alcanzaron tamén a propia organización da institución e a designación, competencias e denominación dos seus órganos de goberno e órganos administrativos.

O órgano unipersoal que dirixe a Deputación é inicialmente o xefe político, antecedente directo do gobernador civil, sendo o primeiro presidente desta institución D. Miguel del Pino. En 1863 establécese que a Corporación elixa entre os seus membros un presidente para cada sesión, pero logo o sexenio revolucionario volve á figura do gobernador civil- presidente de facto. Será a lei de 1870 a que estableza a figura do presidente para un período de sesións, sendo nomeado polo propio gobernador civil ou pola Corporación dependendo do momento. Con posterioridade, na maior parte das ocasións será o gobernador o que nomee directamente ó Presidente e non será até o ano 1950 cando apareza a figura do presidente da Deputación como órgano diferenciado e independente do gobernador civil, que aínda así e todo permanecerá como presidente nato da institución até 1978. No período democrático o presidente e un órgano electo, de forma indirecta, entre e polos deputados provinciais.

Nun principio o número de deputados que integraban o Pleno da Corporación era de sete, un por partido xudicial, variando sucesivamente tanto a fórmula de elección coma o número total destes, alcanzando na actualidade un total de 27 deputados, como representación proporcional ó número de habitantes dos 13 partidos xudiciais.

Esta estrutura complétase con outros órganos colexiados estables, ademais das variables comisións informativas e especiais creadas en cada período.

2.- O ARQUIVO PROVINCIAL.

O Servizo de Patrimonio Documental e Bibliográfico insírese no organigrama da Deputación de Pontevedra como órgano encargado da planificación e desenvolvemento das actuacións relacionadas co patrimonio documental e bibliográfico, resultado das actuacións do Arquivo e da Biblioteca e coa finalidade básica de difundir a información e a cultura.

A súa formulación organizativa inclúe catro grandes áreas de actuación: Patrimonio Documental, Patrimonio Bibliográfico, Editorial e Memoria Histórica.

+ No relativo ao **Patrimonio Documental** conta con dúas seccións:

1.-Arquivo da Deputación: a súa función básica consiste en recoller, organizar e servir a documentación producida polos propios organismos da Deputación e aqueloutros fondos recibidos por vías e causas diversas (compras, doazóns...).

2.-Patrimonio Documental Provincial: encargado da información e asistencia técnica permanente en todo o que atinxe ao patrimonio documental existente na

provincia de Pontevedra, especialmente aquel ligado ás entidades locais segundo a función legal atribuída ás deputacións para lles proporcionar asistencia e cooperación xurídica, económica e técnica ós concellos.

En canto ao **patrimonio bibliográfico** destacamos:

1.-A Biblioteca: que xestiona o fondo bibliográfico xurdido a partir dunha política de adquisicións, doazóns e intercambio bibliográfico de monografías referidas á provincia de Pontevedra e a Galicia. Conta ademais entre as súas funcións a da salvagarda e divulgación do patrimonio cultural inmaterial deste territorio.

2.-A sección de fondos audiovisuais, que ten como misión a conservación e promoción do patrimonio audiovisual, entendendo como tal o constituído por imaxes (fotografía ou imaxes en movemento) e sons, así como os soportes necesarios para a súa consulta. Conserva a documentación xerada pola institución no desempeño das súas actividades e ademais ten como obxectivo localizar, xestionar e difundir o patrimonio audiovisual provincial ou relacionado coa mesma.

3.-A Cartoteca Provincial Domingo Fontán e a Casa do Mapa. A primeira ten a finalidade de formar, organizar e difundir un fondo cartográfico especializado, reunindo todo o material cartográfico editado sobre a provincia de Pontevedra. A segunda, é o centro provincial de documentación, información xeográfica e distribución dos servizos xeográficos do CNIG (Centro Nacional de Información Geográfica).

+ A **Editorial** ten a función de darlle forma e funcionalidade á política desta Deputación no que respecta á edición e difusión das publicacións periódicas e dos fondos bibliográficos. O Servizo de Publicacións nace en 1986 e dispón dunha ampla gama de obras editadas, froito dunha coidada selección de coleccións e temas.

+ O departamento de **Memoria Histórica**, de recente creación, ten un dobre obxectivo: por unha banda, recuperar a memoria silenciada polo golpe de Estado de 1936 desde unha perspectiva de clase, país e xénero, retomando a identidade colectiva a través da historia de persoas e organismos que traballaron por unha sociedade máis igualitaria e que viron o seu soño truncado polo fascismo. Por outra, loitar contra a impunidade do réxime franquista, apoiando e adoptando canta medida estea ao noso alcance para recoñecer e reparar a memoria das vítimas do 36, da ditadura franquista e dos anos da transición.

RELACIÓN DE POSTOS DE TRABALLO ADSCRITOS A PATRIMONIO DOCUMENTAL E BIBLIOGRÁFICO								
DESCRICIÓN POSTO	**DOT**	**CD**	**C. ESP.**	**T**	**P**	**AD**	**GRUPO**	**CP**
XEFE/A DE SERVIZO PATRIM. DOCUMENTAL E BIBLIOGRÁFICO	1	29	33.859,23	S	L	AE	A1	TS
TÉCNICO/A DE XESTIÓN ADMINISTRATIVA DE PATRIMONIO DOCUMENTAL	1	27	12.692,60	S	C	AE	A1	TS
XEFE/A DE SECCIÓN ARQUIVO CENTRAL	1	26	11.981,97	S	C	AE	A1	TS
XEFE/A DE SECCIÓN ARQUIVOS DA PROVINCIA	1	26	11.981,97	S	C	AE	A1	TS
XEFE/A DE SECCIÓN BIBLIOTECA SUÁREZ LLANOS	1	26	11.981,97	S	C	AE	A1	TS
XEFE/A DE SECCIÓN FONDOS AUDIOVISUAIS	1	26	11.981,97	S	C	AE	A1	TS
ARQUIVEIRO/A BIBLIOTECARIO/A FONDOS ESPECIAIS	1	25	11.024,83	N	C	AE	A1	TS
XEFE/A SECCIÓN CARTOTECA	1	25	10.260,60	N	C	AE	A2	TM
TÉCNICO/A DE ARQUIVOS	4	23	9.095,14	N	C	AE	A2	TM
TÉCNICO/A MEDIO/A ARQUIVO E BIBLIOTECA	3	23	9.095,14	N	C	AE	A2	TM
ADMINISTRATIVO/A X. NEGOCIADO PATRIMONIO MATERIAL E MEMORIA HISTÓRICA	1	22	8.627,59	N	C	AX	C1	AD
CORRECTOR/A DE PROBAS XEFE/A NEGOCIADO	1	22	8.627,59	N	C	AE	C1	TA
XEFE/A DE ALMACÉN	1	21	7.807,02	N	C	PO	C1	EN
ADMINISTRATIVO/A	2	20	8.276,10	N	C	AX	C1	AD
TÉCNICO/A ESP. DOCUMENTALISTA AUDIOVISUAL	1	20	8.276,10	N	C	AE	C1	TA
TÉCNICO/A ESP. EN ARQUIVO E BIBLIOTECA	1	20	8.276,10	N	C	AE	C1	TA
TÉCNICO/A ESP. EN CARTOGRAFÍA	1	20	8.276,10	N	C	AE	C1	TA
TÉCNICO/A ESP. EN COMPOSICIÓN/EDICIÓN	2	20	8.276,10	N	C	AE	C1	TA
AUX. EN DOCUMENTACIÓN AUDIOVISUAL	2	18	8.151,57	N	C	SE	C2	CE
AUXILIAR ADMINISTRATIVO/A	1	18	8.151,57	N	C	AX	CE	AU
OPERARIO/A SER. VARIOS ARQUIVO	1	14	7.197,56	N	C	PO	E	OP
TOTAL UNIDADE 332	**29**							

1) DOT: Dotación: Nº de postos existentes
2) CD: Nivel de complemento de destino
3) C. ESP.: Importe anual do complemento específico
4) T: Tipo de posto de traballo (E: Emprego, N: Normalizado, S: Singularizado).
5) P: Forma de provisión do posto de traballo (C: Concurso, L: Libre designación).
6) AD: Administración (AX: Admón. Xeral, AE: Admón. Especial, PO: Persoal de oficios, CE: Cometidos Especiais).
7) Grupo: Grupo retributivo
8) CP: Categoría Profesional (TS: Técnico/a Superior, TM: Técnico/a Medio/a, TA: Técnico/a Auxiliar, AD: Administrativo/a, AU: Auxiliar, EN: Encargado/a, OP: Operario/a

2.1.- O ARQUIVO PROVINCIAL. AS INSTALACIÓNS.

O Arquivo, xunto cos demais servizos da Deputación, instálase inicialmente, tras unha breve estancia na rúa Costa de Santa María, no desamortizado convento de San Francisco onde permanece até 1890, ano no que se traslada á nova sede do actual Pazo provincial.

Na actualidade o Arquivo da Deputación ocupa o edificio situado entre as rúas Pai Amoedo, Pai Sarmiento e a edificación do antigo convento dos Xesuítas, á que se une nos puntos extremos.

Esta edificación foi reformada entre os anos 1981 e 1983 para instalar o arquivo na planta baixa e salas de exposicións do Museo e vivenda nas plantas superiores. No ano 2005 iníciase o proceso de restauración completa coa intención de dedicar a totalidade da edificación para as instalacións do Servizo de Patrimonio Documental e Bibliográfico da Deputación de Pontevedra.

No ano 2008 inaugurouse esta nova sede logo da reforma integral do edificio, o que proporciona unhas instalacións modernas e amplas, axeitadas para o desenvolvemento das actuacións e servizos que se veñen prestando. Entre as premisas do proxecto destacaba o resalte da edificación mediante unha fachada na que se promociona a parte central, que se transforma nun corpo transparente e diáfano, combinando cobre e pedra, que abre o edificio á cidade.

O proxecto, obra do arquitecto José Enrique Pérez-Ardá Criado, da como resultado unha nova distribución interna con cinco plantas: dous sotos para depósito de fondos documentais, cunha superficie de 1.100 m2, nos que se instala os equipamentos necesarios para a súa específica función, todos eles con estante compacto.

Na planta baixa disponse un gran patio distribuidor central, algúns despachos e zonas de servizos comúns, coma o salón de usos múltiples.

Nas plantas superiores distribúense as zonas de traballo e consulta das diferentes seccións do Servizo do Patrimonio Documental e Bibliográfico: arquivo, biblioteca, gabinete de normalización lingüística e editorial, cada un deles cos seus medios e instalacións inherentes.

Ademais desta edificación central dispón o arquivo doutros dous espazos que complementan a capacidade de almacenamento documental, localizados un deles no Centro Infantil "Príncipe Felipe", no que agora se depositan os mandados de pagamento e ingreso e os documentos contables da Deputación, e o outro no Edificio Administrativo, utilizado polos distintos Servizos (Contratación, Mobilidade, Recursos Humanos e Formación, ORAL..) para a custodia temporal da documentación de uso habitual no proceso previo á transferencia definitiva ao Arquivo da Deputación.

2.2.- OS FONDOS DOCUMENTAIS DO ARQUIVO.

O Arquivo da Deputación de Pontevedra conserva e dispón especialmente o fondo documental xerado pola institución no desenvolvemento das súas funcións e servizos.

Xunto con este patrimonio dispón doutros fondos documentais debidamente individualizados que por vías e causas diversas recibidas no seu día, tanto de carácter público ou institucional coma privado e familiar.

FONDOS:

1.- Fondo Deputación de Pontevedra (1708-Actualidade)

O fondo organizouse seguindo un criterio de clasificación orgánico-funcional, co resultado do actual cadro de clasificación, artellado arredor de catro seccións, referidas sucesivamente a xestión dos órganos de goberno colexiados e unipersoais, o funcionamento administrativo, a xestión de servizos e, por último ó control e xestión orzamentario. Cada unha destas seccións subdivídese en subseccións e estas en series e subseries, atendendo á variedade da tipoloxía documental e ás series existentes.

E así no Fondo da Deputación merecen destacarse, entre outros, os documentos que reflicten a creación e modificación dos diferentes concellos que integran a provincia, por ser este un proceso no que sempre interveu a Deputación; así como os libros de actas dos órganos colexiados, mantendo a secuencia cronolóxica desde o período de sesións inicial (acta de constitución da Deputación de 12 de febreiro de 1836.

Por outra parte, o fondo inclúe algunha documentación anterior á creación da Deputación por considerarse antecedente directo e ter a continuidade oportuna na mesma serie en épocas posteriores, destacamos as seguintes series:

- Expedientes de división territorial desde 1833
- Expedientes de camiños, estradas e fontes desde 1830
- Expedientes de visitas as Devesas Reais e Plantíos desde 1748
- Expedientes de quintas desde 1834
- Expedientes de sanidade desde 1833
- Expedientes de beneficencia desde 1786
- Expedientes de educación desde 1834
- Expedientes de Contadoría de propios e arbitrios desde 1759 a 1856, referida ó control económico dos cotos, xurisdicións e concellos

2.-Casa Porto-Briallos (1516-1894): 7 unidades de instalación; 598 agrupacións documentais.

Importante fondo documental con abundantes testemuños dos séculos XVI e XVII. Contén moita información de carácter xenealóxico e tamén económico.

3.-Unión de Xornalistas de Pontevedra (1982-1985): 3 unidades de instalación; 12 agrupacións documentais.

A pesar de ser un fondo pouco voluminoso, tanto as actas coma a documentación dos seus afiliados pode ter certo interese para o coñecemento deste colectivo profesional. Ademais da documentación consérvanse así mesmo cuños, anagramas, diplomas e unha placa conmemorativa.

4.-Xunta Provincial de Ordenación Económico-Social (1941-1961): 15 unidades de instalación; 346 agrupacións documentais.

É unha interesante documentación para estudar as necesidades básicas dos municipios que se traduce documentalmente en enquisas, estatísticas e correspondencia que reflicten as carencias destes anos da posguerra na provincia. Achegan información sobre poboación, infraestruturas e fundamentalmente sobre o paro obreiro.

5.-Colección Gaspar Massó (1535-1982): 1 unidade de instalación; 16 agrupacións documentais.

A documentación foi reunida por Gaspar Massó para os seus estudos sobre Pedro Madruga e a familia Sotomayor, relacionada coa familia Caamaño, que asume o Condado de Maceda. O seu maior interese é a achega de xenealoxías.

6.- Xunta de Axuda a Municipios (1945-1965): 99 unidades de instalación; 2.284 agrupacións documentais.

Información relativa ás obras realizadas nos diversos concellos, pero o máis interesante deste fondo son as fotografías conservadas nos expedientes, que nos deixan constancia de pontes, lavadoiros, fontes, casas dos concellos, camiños e centros rurais de hixiene.

7.-Instituto Nacional de Colonización (1946-1966): 22 unidades de instalación; 1.211 agrupacións documentais.

Documentación de trámite sen maior interese histórico, comprende expedientes de tres clases: subvencións, anticipos e auxilios técnicos para pequenas obras no rural.

8.-Familia Malvar (1512-1877): 15 unidades de instalación; 408 agrupacións documentais.

Contén basicamente documentación relacionada coa evolución familiar, co cobro de rendas e coas propiedades e casas da familia localizadas nas actuais catro provincias

galegas. Estas son as casas de Vilerma e Eiroas na provincia de Ourense, a casa da Touza na de Pontevedra, a de Toiriz en Lugo e as de Periscal, Noia e Xallas na Coruña.

Ten grande importancia histórica para estudar as xenealoxías e a historia económica dos séculos XVI e XVII coa súa complicada rede de aproveitamento e xestión.

9.-Familia Mosquera (1674-1961): 1 unidade de instalación; 125 agrupacións documentais.

Contén información sobre foros e modificación do patrimonio familiar de interese para o estudo da historia económica de Galicia.

10.-Familia Caamaño (1411-1895): 138 unidades de instalación con 3.574 agrupacións documentais.

Moi interesante non só para a investigación xenealóxica senón tamén pola abundante información sobre a historia económica, a transmisión da propiedade e a administración do patrimonio no ámbito xeral de Galicia pois abarca as catro provincias. A documentación relativa a preitos é importantísima pola amplitude cronolóxica e refírese basicamente a cuestións patrimoniais e á sucesión de morgados e vínculos, das cales a máis importante é a que produce o marquesado de Vilagarcía entre os séculos XVIII e XIX. Comprende documentación de varias casas e familias que por agregación converxen na familia Caamaño.

11.-Xunta Provincial de Electrificación (1954-1973): 33 unidades de instalación; 387 agrupacións documentais.

Información sobre a paulatina electrificación da provincia.

12.-Servizo Nacional de Inspección e Asesoramento das Corporacións Locais (1834–1985): 155 unidades de instalación con 810 agrupacións documentais.

Documentación de gran interese para os estudios de temática local xa que recollen acordos, visitas de inspección, queixas, reclamacións contra actuacións dos concellos e incluso orzamentos carcerarios.

13.-Padroádego de Vivendas de Funcionarios (1950-2006): 13 unidades de instalación; 100 agrupacións documentais.

Contén antecedentes dun padroádego de vivendas patrocinado polo Concello de Tui coas datas 1936-1964. Destaca a documentación relativa a construción do edificio da Alameda.

14.-Gota de Leite (1931-1937): 3 unidades de instalación; 5 agrupacións documentais.

Este escaso fondo contén basicamente información sobre a posta en funcionamento da institución e cuestións de contabilidade.

15.-Inclusa Provincial (1773-1958):122 unidades de instalación (71 libros de rexistro e 52 unidades de instalación); 2949 agrupacións documentais.

Ten un grande interese para o estudio da realidade social da infancia, para a busca de biografías familiares e para o estudio histórico e social da cidade de Pontevedra desde o último terzo do século XIX e primeira metade do XX.

16.-Hospicio (1829-1979): 188 unidades de instalación (96 libros de rexistro e 92 unidades de instalación) con 1.254 agrupacións documentais.

Ten grande interese para o estudo da situación social da provincia. Derivada da función de beneficencia e asistencial propia das deputacións e pola súa vinculación económica con ela, estes fondos estiveron sempre baixo a custodia do organismo provincial.

17.-Familia Domínguez Sánchez (1650-1963): 2 unidades de instalación; 178 agrupacións documentais.

Constitúe un importante fondo documental para poder estudiar a propia familia e a súa xestión patrimonial . A maior parte alude ó aproveitamento económico das propiedades de Vicente Domínguez Vidal, o seu fillo Juan Domínguez Sánchez e o sogro Álvaro Sánchez. Contén tamén documentación relativa ó escribán Antonio Durán de Castro, veciño das Neves.

18.-Asociación da Prensa de Vigo (1930-1995): 82 unidades de instalación con 506 agrupacións documentais

Constitúe un importante fondo documental para poder estudar a realidade dos protagonistas da prensa viguesa, especialmente no relacionado coa "Hoja del Lunes".

Destacan neste fondo a documentación referida ás actuacións dos órganos de goberno (Xunta Directiva e Asemblea Xeral) así como a derivada das relacións coas diferentes asociacións nacionais. Tamén é de interese o control dos socios así como toda a referida a un variado conxunto de actividades que desenvolveu a asociación desde 1949.

19.-Familia Nores (1610-2005): 2 unidades de instalación; 18 agrupacións documentais.

Colección documental variada da Familia Nores, especialmente de D. Narciso Nores Salgado e o seu fillo, D. Agustín Nores Patiño, relacionada tanto coas súas propiedades e actuacións familiares coma coa súa actividade empresarial no sector conserveiro, na contorna da vila de Marín.

20.-Augusto Bárcena Saracho (1631-2013): 31 unidades de instalación con 142 agrupacións documentais

Este fondo está composto por diversos documentos de índole xenealóxica e relixiosa así como de carácter notarial pertencentes á Familia Bárcena Saracho.

Ademais, inclúense series documentais compostas por documentación varia relacionada co terreo Sobral, tales como cartas, recibos e outra documentación, ademais de correspondencia, fotografías, postais, revistas e outra documentación de carácter persoal pertencente aos diferentes membros da Familia Bárcena Saracho.

21.-Marqueses de Leis (1502-2009): 9 unidades de instalación; 273 agrupacións documentais.

Contén información interesante para o coñecemento da historia económica, transmisión de propiedades e administración do patrimonio no ámbito local de Pontevedra maiormente, con referencias a outros lugares da provincia nos que a familia posuía propiedades e cobraba rendas.

22.-Ateneo de Pontevedra (1966-2008): 10 unidades de instalación ; 45 agrupacións documentais.

Documentación sobre o funcionamento do Ateneo de Pontevedra, especialmente entre o 1990 e o 2007, con especial referencia aos actos e actividades culturais e a contabilidade. Inclúe tamén o regulamento de 1966, correspondencia dos anos noventa e un libro de rexistro de socios de 1966 a 1988.

23.-Pazo da Buzaca (1455-2013): 41 unidades de instalación; 876 agrupacións documentais

Importante fondo documental con abundantes testemuñas dos séculos XVII ao XIX. Contén moita información de carácter xenealóxico e tamén económico.

Presenta gran interese para o estudo dos foros, vínculos, capelanías e outros aspectos da vida económica das áreas de Caldas de Reis, Moraña, Barro, Cuntis e Vilagarcía. Para o século XIX ten interese para o estudo da administración e da política local e estatal por canto algúns membros da familia Varela ocuparon cargos de relevancia como Deputados Provinciais. É o caso de Lorenzo Varela Sarmiento, Deputado a Cortes, ao mesmo tempo que o seu curmán Benito Espinosa Varela, do Pazo de Cascaxide nas terras do Deza, e Diego López Ballesteros, tamen parente e dono do pazo da Golpelleira de Vilagarcía, entre 1836 e 1865, chegando incluso a presidente do Congreso. A maior parte da documentación é dos séculos XVII e XIX.

24.-Pazo Torre Quintáns (1505-1974): 23 unidades de instalación; 1.039 unidades documentais

Información de transmisión da propiedade, administración do patrimonio, foros, vínculos, e outros aspectos da vida económica das áreas do Salnés: Cambados, Meis, Ribadumia, Caldas de Reis, Portas, Vilanova de Arousa...

É interesante como se mostra a evolución dos foros pois abranguen unha gran amplitude temporal chegando nos derradeiros anos do XIX a moitos preitos entre

propietarios e foreiros a raíz do inicio da liquidación dos mesmos polas leis promulgadas durante a primeira metade do século XX. Inclúe un pergameo de 1517 e tres árbores xenealóxicas.

25.- Barcia do Seixo (1315-1673): 1 unidade de instalación; 68 unidades documentais

Conxunto de foros do mosteiro de Armenteira na parroquia de Santa Ana da Barcia do Seixo, correspondentes na súa maioría aos séculos XVI-XVII, ante varios escribáns.

26.- Familia Gándara (1721-2003): 8 unidades de instalación; 478 unidades documentais

Colección documental reunida pola familia Gándara (Portas) con documentación relacionada coa evolución da familia e do seu patrimonio e coa capela construída por don Pedro da Riva e a súa muller, dona Alberta Alonso, con advocación a San Pedro Mártir e San Alberto, no ano 1784, no lugar de Cachal, parroquia de San Pedro de Lantaño, concello de Portas. Inclúense un pequeno grupo de fotografías antigas.

27.- Xosé Velo Mosquera (1921-2021): 4 unidades de instalación; 1 soporte USB

O fondo está constituido por documentos, en diferentes formatos, que son produto da actividade política e cultural de Xosé Velo Mosquera e que se agruparon do seguinte xeito:

1.- Fondos documentais (poemas; ensaios e publicacións; recortes de prensa: relacionados principalmente co Santa María e outros documentos).
2.- Fondos audiovisuais (fotografías e audiovisuais).

28.- Colección documental Memoria Histórica: 1 unidade de instalación; 96 unidades documentais.

Fondo de recente creación vinculado ao Departamento de memoria Histórica da Deputación, destinada á organización e descrición daquelas achegas documentais, en calquera soporte, referidas ao tema e a o periodo concreto posterior a Guerra Civil e que se poidan ir recuperando por calquera fórmula ou procedemento.

Actualmente a colección está formada por dúas series:

1.- José Manuel Rodríguez Fernández. (1 unidade de instalación con 95 unidades documentais). Depósito gratuito de documentos pertencentes a José Manuel Rodríguez Fernández, que fora director da prisión provincial de Pontevedra e do campo de concentración de Figueirido.

2.- Eusebio Riveiro Veiga. (1 carta de Cruz Gallástegui a Vidal por revolta de traballadoras da Misión Biolóxica).

3.- INGRESOS – TRANSFERENCIAS.

A transferencia ou remisión de fondos é o conxunto de procedementos mediante os que os documentos son remitidos dunha fase a outra de arquivo seguindo o denominado ciclo de vida dos documentos. Desta forma, os documentos son transferidos desde os arquivos de oficina ao arquivo intermedio e, desde este ao arquivo histórico, en función dun calendario previamente establecido. Alén da transferencia ordinaria procedente dos distintos servizos da institución, tamén existen as transferencias ou ingresos extraordinarios que son aqueles que se realizan de forma ocasional e sen prazo determinado.

3.1.- INGRESOS ORDINARIOS.

No ano 2022 realizáronse as seguintes transferencias de fondos:

Servizos/seccións	Volume/Unidades
Cohesión social	93
Cooperación	184+20 proxectos
Cultura e lingua	39
Deportes	37
Infraestruturas	466+50 proxectos
Promoción do emprego e desenvolvemento local	37
Secretaría xeral	7
Turismo	45
TOTAL	**908+70**

Como se indica no cadro anterior, no ano 2022 transferíronse ao arquivo un total de 908 caixas e 70 proxectos, o que fai un total de **978 unidades de instalación**.

3.2.- INGRESOS EXTRAORDINARIOS

O ingreso de documentos por transferencias extraordinarias se produce de forma ocasional, sen prazos determinados nin periodicidade algunha; ao contrario, dependen de numerosas continxencias.

No pasado ano realizáronse varios ingresos de diferentes tipos: En primeiro lugar, fíxose unha transferencia de Infraestruturas, duns 30 metros lineais sen relación de transferencia. Procedente do depósito do Edificio Administrativo. Ordenouse e organizouse en dito depósito e se trasladou ao arquivo con numeración correlativa. Totalmente catalogado agás os grandes proxectos, aínda pendentes de numerar, pois se fixo un expurgo dos proxectos duplicados.

En segundo lugar, trasladáronse da Cidade Infantil Príncipe Felipe 7 metros lineais de documentos. Pendentes de catalogar, están ordenados de momento por materia temática (obras, mantemento, etc.).

Finalmente, fíxose unha transferencia dende o Parque de Maquinaria duns 50 metros lineais de documentación sen relación de transferencia. Realizouse un inventario somero feito no arquivo e unha valoración de expurgo de 86 caixas. Aproveitouse para facer unha revisión da serie documental correspondente aos Parques de maquinaria, quedando nela unas 16 unidades de instalación con 54 expedientes ou agrupacións documentais pendentes de catalogar.

Por outra banda, cabe salientar a creación dun fondo documental novo denominado *Colección Documental Memoria Histórica*, co fin de proceder a organización e descrición daquelas achegas documentais, en calquera soporte, referidas ao tema e ao período concreto que vai dende a Guerra Civil ata a transición española, e que se poidan ir recuperando por calquera fórmula ou procedemento.

Iníciase a colección no mes de agosto cun depósito gratuito de documentos pertencentes a José Manuel Rodríguez Fernández, que fora director da prisión provincial de Pontevedra e do campo de concentración de Figueirido, cedido gratuitamente polo anticuario pontevedrés Rogelio Torres Hermida (Numismática Sarmiento). Complétase a colección, de momento, cunha carta relativa a revolta das traballadoras da Misión Biolóxica. Coa posta en marcha do programa *Cae de Caixón* é de esperar que esta colección se vaia incrementando pouco a pouco no futuro.

Servizos/seccións	Datas extremas	Volume/Unidades
Infraestructuras		30 m/l
Cidade Infantil Príncipe Felipe		7 m/l
Parque de Maquinaria	1979-2018	50 m/l
Colección Memoria Histórica	1924-1963	96 agrupacións
TOTAL		**87 m/l**

3.3. INGRESOS E VOLUME TOTAL.

Así pois, durante o ano 2022 o Arquivo da Deputación Provincial de Pontevedra ingresou nos seus depósitos un total de **444** unidades de instalación procedentes de polo menos dez servizos ou seccións da propia institución. Desde o exterior realizouse o ingreso de dúas series da nova colección de memoria histórica.

Desta forma, o Arquivo atinxiu as **45.004** unidades de instalación ao 31 de decembro de 2021, polo que a diferenza con respecto ao peche do ano anterior supón un incremento de 371 novas unidades de instalación.

A continuación, insertamos un cadro a modo de inventario coas novas incorporacións:

INVENTARIO POR SERIES 2022		
Serie	Denominación	Unidades de instalación
1.5.	Comisións Informativas	44.856-44.857
2.2.	Rexistro	44.815-44.819
2.6.6.	Devolución de fianzas	44.911-44.914
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.709-44.717
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.734-44.744
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.765-44.775
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.796-44.803
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.810-44.814
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.854-44.855
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.860-44.879
3.2.1.	Expedientes xerais de vías e obras	44.907-44.910
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.694-44.709
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.718.44.734
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.744-44.764
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.776-44.796
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.804-44.810
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.820
3.2.4.	Solicitudes de licenzas de obras	44.891-44.906
3.2.5.	Denuncias, recursos e reclamacións	44.648-44.693
3.2.7	Expedientes de camiños, estradas e pontes	44.840
3.2.7.	Expedientes de camiños, estradas e pontes	44.852
3.2.8.	Expediente de expropiacións	44.821-44.839
3.2.8.	Expediente de expropiacións	44.841-44.851
3.2.8.	Expediente de expropiacións	44.853
3.3.12.1.	POS (Cooperación)	44.915-45.004
3.4.6.2.	Padroádego Provincial de Turismo	44.880-44.890
3.4.6.2.	Padroádego Provincial de Turismo	40.369-40.377
3.10.	Deportes	6.985-7.015
		386 CAIXAS

4.- SERVIZO DE CONSULTA.

O obxecto final dos traballos arquivísticos é por a disposición do público e da propia Institución a información contida nos documentos custodiados no propio Arquivo. Neste senso, podemos distinguir dous grandes grupos de usuarios:

4.1.- Servizos internos.

Son aqueles que se prestan á propia Deputación, que inclúe a información, en calquera fórmula, ou o préstamo directo de todo documento orixinal. A continuación podemos observar as diferentes vías de consulta e o número de usuarios.

Estes usuarios solicitaron **357 consultas**, ben pola vía do correo electrónico ou ben presencialmente na sala, e lles foron **prestados** un total de **296 expedientes**. No seguinte cadro podemos apreciar un incremento respecto aos datos do ano anterior.

Consultas internas	2021	2022	Diferencia
Consultas simples	349	357	+8
Consultas con préstamos de expedientes	278	296	+18
TOTAL	**627**	**653**	**+26**

4.2.- Servizos externos

Os servizos externos poden ser subdivididos en:

- Servizos a outras administracións públicas, mediante consulta, copias e certificacións, daqueles documentos que lles sexan necesarios para o desenvolvemento das súas funcións recoñecidas por lei. Tamén a comunicación dos datos contidos no arquivo que necesiten por motivos históricos, científicos ou culturais.

- Servizo aos cidadáns, desde a premisa de que inicialmente os cidadáns poden consultar calquera documento, excepto aqueles que conteñan datos de acceso restrinxido pola lei.

  Inicialmente pode consultarse directamente ou obter informes, copias, certificacións e compulsas de todo documento de libre acceso, salvo que se prexudicara de forma sensible a conservación do documento, ou que entorpeza o normal desenvolvemento do servizo.

- Servizo aos investigadores, co fin de contribuír e fomentar a investigación histórica tanto da provincia de Pontevedra coma das diferentes entidades locais que a

forman, estimulando especialmente o uso e consulta dos fondos documentais, sen limite temporal e co uso dos medios de información e reprografía dispoñibles.

As consultas externas resúmense no seguinte cadro:

Vía de consulta	Nº de usuarios
Consulta presencial	65
Consulta correo electrónico	380
TOTAL	**445**

No seguinte cadro podemos apreciar un incremento respecto aos datos do ano anterior nas consultas telemáticas e unha disminución das presenciais, o que amosa un resultado final de catro consultas menos que o ano anterior.

Consultas externas	2021	2022	Diferencia
Consulta presencial	91	65	-26
Consulta correo electrónico	358	380	+22
TOTAL	**449**	**445**	**-4**

5.- OUTRAS TAREFAS E ACTIVIDADES.

Durante o ano 2022 realizáronse outras tarefas máis alá das transferencias e ingreso de documentación e a prestación dos servizos propios dun arquivo. Estas son:

- Os fondos gráficos da Asociación da Prensa de Vigo son incorporados ao metabuscador *Atopo* para o libre acceso da cidadanía. (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-os-fondos-graficos-da-asociacion-da-prensa-de-vigo)
- Recompilación da heráldica municipal da provincia de Pontevedra para a páxina web (https://www.depo.gal/heraldica)
- Dixitalización dunha parte da documentación da serie de Sanidade (3.6.1.) e dos recortes de prensa da Xunta Provincial do Movemento (55 tomos).
- A Deputación fai público o fondo gráfico de Natalio Abad, vigués fundador dos "Fillos do sol" e pioneiro do montañismo na Galiza. (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-a-deputacion-fai-publico-o-fondo-grafico-de-natalio-abad)
- Revisión da documentación en préstamo e non devolta no período estipulado.
- Melloras no portal *Atopo* (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-melloras-no-portal-atopo)

- Revisión do estado da publicación dos rexistros no portal *Atopo* dos fondos dos distintos concellos, poñendo públicos ou restrinxidos os rexistros segundo a normativa vixente.
- Axuda para a dixitalización do patrimonio cultural de Galicia para a preservación e difusión a través de Galiciana-Patrimonio Dixital de Galicia. (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-axudas-para-a-dixitalizacion-do-patrimonio-cultural-de-galicia-coa-finalidade-de-preservacion-e-difusion-a-traves-de-galiciana-patrimonio-dixi)
- Asistencia técnica ao Concello de Barro para a organización do arquivo municipal, pechando o ciclo de papel e implementando o novo cadro de clasificación funcional así como o apoio para o arquivo de expedientes electrónicos a través da plataforma *Gestiona*.
- Publicación dunha exposición virtual sobre as edicións de luxo dos seus fondos co gallo do Día das Bibliotecas (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-o-arquivo-publica-unha-exposicion-virtual-sobre-as-edicions-de-luxo-dos-seus-fondos-co-gallo-do-dia-das-bibliotecas)
- Documentos e imaxes históricas do concello de Pontevedra, accesibles grazas a Deputación e ao seu portal *Atopo* (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-arquivo-provincial-fondos-concello-pontevedra)
- Presentación do libro "Desmontando a propaganda franquista" (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-libro-desmontando-a-propaganda-franquista)
- Posta en marcha da campaña denominada "Cae de Caixón" para recompilar no Arquivo imaxes e documentos de familias ou entidades privadas relacionadas coa memoria (https://arquivos.depo.gal/web/patrimonio/-/noticia-a-deputacion-pon-en-marcha-a-campana-cae-de-caixon)